

Anticipació política

Les cartes de la política catalana i la política espanyola dels pròxims mesos estan marcades. Malgrat algunes incerteses, l'evolució de les coses sembla força previsible. El marge de maniobra del govern del PP és limitat i el punt de confluència més clar entre les seves devocions pressupostàries i les obligacions de reducció del dèficit és desatendre els compromisos amb els *amics* catalans. En pocs dies ha quedat prou clar. Ho ha rematat l'anunci del simulacre de negociació d'una proposta sobre el *pacte fiscal*. Una negociació entre el PP d'aquí i el PP d'allà (que és el de tot arreu) que marca un límit difícilment superable. El PP negocia amb ell mateix el tracte fiscal que li convé a Catalunya: pura representació.

El PP té plantejada la seva política catalana en termes ortodoxament colonials: sordesa, tirar pilotes fora i aguantar amb posat indiferent. Una política de contenció a Catalunya, amanida amb algun estirabot parlamentari o declaratiu i la feina persistent de l'aparell de comunicació afí. Per poder incrementar a Espanya els beneficis que proporciona el substrat catalanofòbic quan s'exhibeix una política de "fermesa" davant la constant reivindicació catalana de "tracte especial i de privilegis". Completen el quadre l'amnistia fiscal a defraudadors, la denúncia dels costos afegits de l'estat autònom (durant el franquisme no hi eren!) i l'expressa voluntat recentralitzadora. La confortable majoria permet al PP fer arribar el seu discurs d'espanyolitat contrastada a aquella part de les bases electorals catalanes del PSC que s'alimenten informativament del sistema espanyol de mitjans. Es tracta més d'una audiència que no pas d'un sector social o d'un electorat. Una audiència que no disposa d'alternativa espanyolista d'esquerres perquè, a Catalunya, l'espanyolisme és substancialment nostàlgic i de dretes, a l'empara d'una concepció de l'Estat d'inspiració franquista. Si hi ha eleccions anticipades, d'aquesta audiència el PP se'n quedarà un tros més. I el PSC haurà aguditzat el seu federal desconcert.

El govern de CiU tampoc té gaire marge de maniobra. Representa que l'aliança amb el soci de referència, el PP, venia condicionada per la necessitat de pactar sempre amb qui governa a Madrid; especialment si permet aprovar els pressupostos a Barcelona. L'etern retorn del peix al cove, però sense peix i sense cove. D'altra banda, la caixa pública catalana està ben eixuta i això la converteix en ocasió de xantatge per part de qui controla les remeses necessàries per pagar proveïdors i funcionaris. L'assumpció de la recaptació i distri-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

sives retallades, invertint el capital polític en vaselina per apaivagar la resposta social, resulta ingrat fins i tot amb l'oposició convalescent.

El govern Mas té, em sembla, tres opcions principals. 1) Anar fent i esperar l'ocasió, més avançada la legislatura, de plantar cara al PP per disminuir els costos electorals que el manteniment de l'aliança amb els populars li suposaria. 2) Escenificar aviat el fracàs cantat de la negociació pel pacte fiscal, inflar-se de lleialtat nacional i de compliment de promeses electorals i convocar eleccions anticipades per aspirar a una més ampla majoria. 3) Convocar el PSC, fer-li veure que seria la principal víctima d'unes eleccions anticipades i, assegurat el seu suport, parlar amb ERC, ICV... i fer un canvi radical d'aliances: proposar la constitució d'un govern d'unitat catalanista de perfil presidencialista i plantejar una confrontació directa amb el govern Rajoy. En aquest tercer escenari, Mas podria aprofitar la moderació nacional del PSC per dissimular la seva pròpia, donar més credibilitat a les polítiques socials i assajar el paper de líder, no del seu partit, sinó de tot el catalanisme.

Els lideratges es forgen en circumstàncies difícils. No és el mateix ser el

millor candidat o guanyar foga dament unes eleccions que construir un lideratge polític capaç de marcar una etapa. En aquest cicle de crisi i transformacions profundes en tots els ordres, una presidència aplicada, que vulgui combinar eficàcia gestora amb intel·ligència tàctica (totes dues encara per demostrar), no assegurarà un lideratge sòlid i per-

durable. Caldrà alguna cosa més.

La conjuntura exigeix una molt bona defensa política dels interessos catalans. Hi ha molta gent patint dramàticament els efectes d'una crisi agreujada per la desproporció entre els recursos que el país ha generat històricament i la part que ha pogut administrar. Hi ha iniciativa empenedora que topa amb unes condicions també especialment desfavorables per la mateixa raó. I, excitada pels desafiaments del PP, hi ha impaciència nacional fins i tot a les mateixes bases de CiU. La calma relativa del carrer és fruit del desconcert, d'una mena de resignació col·lectiva i de la dificultat per imaginar alternatives. Però és una calma tensa. Administrar el temps polític és un art. Però el sentit d'anticipació és l'atribut indispensable d'una bona defensa.

DANIDE

bució de tots els impostos no és una qüestió que es pugui resoldre d'una manera simple. I des del risc d'insolvència és difícil fer el valent davant dels que assignen els recursos. L'alternativa és optar per l'audàcia: convocar un front polític ampli (tot el catalanisme), estimular la mobilització ciutadana i posar-s'hi al capdavant. Quan les raons profundes de la pròpia feblesa són manifestes, no hi ha benefici en disfressar-les. I governar tenint com a eix principal les succes-

Mas té l'opció d'atreure PSC, ERC i ICV a un govern d'unitat catalanista de perfil presidencialista i plantejar una confrontació directa amb el govern Rajoy